

EELHINNANG

Keskkonnaamet annab keskkonnamõju hindamise (KMH) eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“.

1. Kavandatav tegevus

1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Ettevõtte käitluskoht asub aadressil Hiiu maakond, Hiiumaa vald, Ristivälja küla, Kreiandi Jäätmekäitluskeskus (katastritunnus 36802:001:0426).

Ettevõtte soovib käitluskohas käidelda (sh sortida, ümber pakkida, purustada, sõeluda, ringlusse võtta, bioloogiliselt töödelda, korduskasutuseks ette valmistada ning ladustada) tavajäätmeid ja ohtlikke jäätmeid. Aastas plaanitakse käidelda kuni ca 14 900 tonni jäätmeid. Üheaegselt plaanitakse käitluskohas ladustada kuni 5123,7 tonni jäätmeid. Jäätmeid käideldakse hoonetes ja väliplatsidel.

Käitluskoha territoorium koosneb kolmest platsist, millest esimene on asfaltbetoonkattega, piiratud 2 m traataiaga ning varustatud sademevee kogumissüsteemiga, teine on pinnatud bituumen-killustikuga, tarastatud ja varustatud sademevee kogumissüsteemiga, ning kolmas valdavalt loodusliku kattega, osaliselt kaetud purustatud betooniga. Esimesel platsil asuvad olme- ja pakendijäätmete käitlushoone, ohtlike jäätmete ja elektroonika jäätmete hoidla ning õlipüüduriga varustatud kompostimisväljak, lisaks olmehoone ja autokaal.

Jäätmekäitluse tulemusel tekkivad või järele jäävad jäätmed antakse üle teistele jäätmekäitlejatele või taaskasutatakse käitluskohas.

Tegevuse detailne kirjeldus koos asjakohaste plaanidega on esitatud keskkonnaloa taotluses ning tegevuse kokkuvõtte keskkonnaloa andmise korralduses.

1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

[Keskkonnastrateegia aastani 2030](#) on keskkonnavaldkonna arengustrateegia, mis juhindub Eesti säästva arengu riikliku strateegia "Säästev Eesti 21" põhimõtetest ja on katusstrateegiaks kõikidele keskkonna valdkonna alavaldkondlikele arengukavadele, mis peavad koostamisel või täiendamisel juhinduma keskkonnastrateegias toodud põhimõtetest. Keskkonna valdkond hõlmab nii sisult, ulatuselt kui ka spetsiifikalt väga erinevaid alavaldkondi, seetõttu on nende sihipärase arengu kavandamiseks vastavate alavaldkondade koostamine vajalik ja põhjendatud ka keskkonnastrateegia kui üldisema raamdokumendi olemasolul.

"Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030" eesmärk jäätmevaldkonnas on järgmine: aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust.

Eesmärgiks on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonna valdkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele. Keskkonnastrateegia põhimõtted: säästev areng, keskkonnakahjustuste ennetamine ja vältimine, jäätmehoolduse integreerimine teiste eluvaldkondade ja loodusvarade kasutamisega.

Tegevuse käigus suunatakse jäätmed taaskasutusse, mistõttu väheneb vajadus jäätmete ladestamiseks. Seega täidab tegevus sätestatud eesmärgi.

[Riigi jäätmekava 2014-2020](#) (pikendatud kuni 2022 aasta lõpuni) II strateegiline eesmärk on võtta jäätmed ringlusse või neid muul viisil taaskasutada maksimaalsel tasemel.

Taotletav tegevus on otseses seoses püstitatud eesmärgiga, sest tegevuse käigus võetakse jäätmed taaskasutusse, sh valmistatakse jäätmeid ette korduskasutuseks ja võetakse jäätmed ringlusse.

[Hiiumaa valla jäätmekava 2021-2026](#) üheks eesmärgiks on võtta jäätmed ringlusse või neid muul viisil taaskasutada maksimaalsel tasemel. Taotletav tegevus on otseses seoses püstitatud eesmärkidega, sest tegevuse käigus suunatakse jäätmed taaskasutusse, sh valmistatakse jäätmeid ette korduskasutuseks ja võetakse jäätmed ringlusse.

1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimeistik, kasutamine

Kavandatud tegevuse käigus olulisel määral loodusvarasid ega ressursse ei kasutata. Tegevuse käigus tarbitakse põhjavett olmevajadusteks ja konteinerite pesuks 2–3 m³ kuus. Käitluskoha platsid on valdavalt tehiskattega, mistõttu kavandatav tegevus ei põhjusta olulisel määral pinnase omaduste muutumist.

1.4. Tegevuse energiakasutus

Jäätmete transpordil ja purustamisel kasutatakse fossiilseid kütuseid kasutavaid masinaid, pressimisel elektrilisi seadmeid. Tegevus ei ole energiamahukas.

1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Tegevuse mõju pinnasele, veekogudele ja põhjaveele pole oluline. Sadevesi platsidelt ja kompostimisalalt ning reovesi olmeruumidest ja pressiseadmete ning jäätmekonteinerite pesuplatsilt puhastatakse ning juhitakse seejärel kuivenduskraavidega Vaemla jõkke. mille ökoloogiline seisund on määratud kesiseks suurselgroogsete ja kalade seire alusel. Keemilist ja toitainete alusel pole jõe seisundit uuritud. Vaemla jõe ökoloogiline seisund on väga tugevasti mõjutatud ilmastikust (kuivadel aegadel puudub merega ühendus ja elustikurikkus jões on häiritud). Tegemist on põllumajandusmaastikku läbiva vooluveekoguga, kus toitainete rikkusest tingitud kinnikasvamist pole eelnevate aastate jooksul märgata.

Põhjavesi on maapinnalt lähtuva reostuse eest kaitstud savikihiga. Tegevuskohas käideldakse ohtlikke jäätmeid lekkekindla põrandaga hoones, seega ei ole tõenäoline jäätmetest ohtlike ainete sattumine pinnasesse või vette.

Ettevõtte plaanib tegeleda jäätmete purustamisega ja sõelumisega, mis võib tekitada tolmuheidet. Samuti võib tolmuheidet tekitada jäätmete ladustamine. Ettevõttel on kohustus rakendada jäätmete purustamisel vajalikke meetmeid müra ja tolmu tekke ning leviku vähendamiseks.

Kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt sellist saasteainete heidet välisõhku, mis võiks põhjustada pöördumatuid muutusi piirkonnas.

Müra tekib jäätmete purustamisel, sõelumisel, transpordil ja ladustamisel. Ettevõttel on kohustus jälgida, et tekkiv müra ei ületaks kehtestatud normtasemeid.

Taotletava tegevusega ei tekitata vibratsiooni, valgust, soojust ega kiirgust.

Käitluskohas kompostitakse biolagunevaid jäätmeid. Jäätmete nõuetekohase käitlemise korral ei ole käitluskohast tulenevate oluliste lõhnaärringute esinemine tõenäoline.

Eeldatavalt on ettevõtte tegevuse mõju lokaalne ega ulatu käitluskoha piiridest väljapoole.

1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Tegevuskohas kogutakse ja sorteeritakse tavajäätmeid. Tekkivad jäätmed antakse üle teistele vastavat keskkonnakaitseluba omavatele ettevõtetele, osa jäätmeid valmistatakse ette korduskasutuseks.

1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Võimalikuks avariilukorrraks võivad olla põlengud.

Lisaks võib avariilukorrraks olla vedelate ohtlike jäätmete mahavalgumine. Võimaliku lekke saad kiiresti absorbendiga kokku koguda ning eeldatavasti ohtlikke aineid keskkonda ei satu.

Ettevõtte peab järgima ettenähtud ohutusnõudeid, ettevõtte töötajad peavad olema läbinud vastava koolituse ning kasutatavad seadmed peavad vastama selleks tööks kehtestatud tehnilistele nõuetele. Nimetatud tingimuste täitmine vähendab avariilukordade esinemise tõenäosust.

1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Jäätmeseaduse tähenduses on suurõnnetus tegevuskohal kaevandamisjäätmete käitlemise käigus tekkiv juhtum, mis kujutab otsekohe või aja jooksul tegevuskohal või mujal ilmnevat tõsist ohtu inimese tervisele või keskkonnale. Suurõnnetuse ohuga jäätmehoidla projekteerimisel, rajamisel, kasutamisel, hooldamisel, sulgemisel ning järelhooldamisel tuleb võtta vajalikke meetmeid, et vältida selliseid õnnetusi ja piirata nende kahjulikke tagajärgi

inimese tervisele või keskkonnale, piiriülesed mõjud kaasa arvatud.

Kemikaaliseaduses (edaspidi KemS) on mõiste suurõnnetus defineeritud nii avamerel nafta- ja gaasiammutamisprotsesside kontekstis (§ 19) kui ka ohtliku ettevõtte ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte peatükis. Viimasel juhul on suurõnnetus ettevõtte töö kontrolli alt väljumisest tingitud ohtliku kemikaali ulatuslik leke, tulekahju või plahvatus, mis kohe või tulevikus põhjustab raskeid tagajärgi inimese elule, tervisele või keskkonnale käitise sees või väljaspool seda ning mis on seotud ühe või mitme ohtliku kemikaaliga (§ 21 lõige 6). Samuti on KemSis defineeritud mõisted oht (ohtliku kemikaali või olukorra olemuslik omadus, mis võib põhjustada kahju inimese elule, tervisele või keskkonnale) ning risk (tagajärje ilmnamise tõenäosus teatud aja jooksul või teatud asjaolude korral).

Mõiste „katastroof“ on defineeritud hädaolukorra seaduse § 19 lõikes 2 ning selle all mõistetakse eelkõige inimtegevusest põhjustatud ulatuslikku õnnetust või avariid või muu samasuguse mõjuga sündmust, sealhulgas elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus.

Ettevõtte ei kuulu suurõnnetuse ohuga ettevõtete hulka ega jää ka vastavate ettevõtete mõjualasse. Lisaks ei käita ettevõtte kaevandamisjäätmete hoidlat.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Tegevuseks kasutatava Kreiandi Jäätmekäitluskeskus (katastritunnus 36802:001:0426) kinnistu sihtotstarve on 100% jäätmeoidla maa. Hetkel on kinnistu kasutusel samaks otstarbeks, st jäätmete käitlemiseks.

Käitluskohta ümbritsevad valdavalt metsamaa kõlvikuga maatulundusmaa ja transpordimaa sihtotstarbega kinnistud. Lähikonnas hoonestatud kinnistuid ei asu. Lähim elamu paikneb käitluskohast ca 1,3 km kaugusel Noosi (36802:001:2940) kinnistul. Keskkonnaametile teadaolevalt ei planeerita lähikonnas olulist maakasutuse muutust.

2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõimes

Maavarade registri andmetel ei esine käitluskohas maavarasid. Käitluskoha platsid on valdavalt tehiskattega. Looduslikku mitmekesisust käitluskohas ei esine. Käitluskoht asub suhteliselt kaitstud põhjaveega alal.

2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Taotletava tegevuse mõjuala on lokaalne ega ulatu kaugemale käitluskoha piirist. Lähim Natura 2000 võrgustiku ala (Väinamere loodusala (RAH0000605) ja Väinamere linnuala

(RAH0000133) jääb käitluskohast ca 4,3 m kaugusele lõuna suunas. Käitluskohast 1,5 km kaugusele jääb III kategooria kaitsealuste liikide leiukoht (KLO9316464, KLO9345398).

Lähim kultuurimälestis (Rüütli tuulik, registrinumber 23518) jääb käitluskohast ca 2,7 km kaugusele.

2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tegevuse mõjuala lokaalne ning tegevuse mõjualale ei jää elu- või ühiskondlikke hooneid. Tegemist on hajaasustusalaga, kus lähim majapidamine jääb käitluskohast ca 1,3 km kaugusele.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Alljärgnevalt on toodud kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

3.1. Mõju suurus

Kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju, kui ettevõtte täidab õigusaktidega ning keskkonnaloaga sätestatud nõudeid.

3.2. Mõjuala ulatus, näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Tegevuse võimalik mõju on lokaalne ning eeldatavalt ei välju käitluskoha piiridest.

3.3. Mõju ilmnemise tõenäosus

Võimaliku mõju ilmnemise tõenäosus on väga väike, sest mõju vältimiseks vajalikud meetmed on kasutusele võetud.

3.4. Mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöörduvus

Juhul kui ettevõtte täidab õigusaktidega ning keskkonnaloaga sätestatud nõudeid, ei oma tegevus ümbritsevale keskkonnale mõju.

3.5. Mõju piiriülesus

Kavandatav tegevus ei ole piiriülese mõjuga.

3.6. Mõju Natura 2000 võrgustikule

Tegevuse mõjualale ei jää ühtegi Natura 2000 ala, mistõttu ei ole Natura-eelhindamine vajalik, ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud.

3.7. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Lähipiirkonnas teisi keskkonnaloa alusel tegutsevaid ettevõtteid ei ole. Ettevõtte plaanitava tegevuse mõju on lokaalne ega oma koosmõju muude piirkonna tegevustega.

3.8. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalusi

Plaanitava tegevuse tõttu ei ole ette näha ebasoodsa mõju teket, mistõttu ei ole vaja rakendada meetmeid ebasoodsa mõju ennetamiseks, vältimiseks, vähendamiseks või leevendamiseks.

4. Eelhinnangu järeldus

Lähtuvalt eelnevast leiab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- Ettevõtte territooriumil ja selle mõjualal puuduvad Natura 2000 võrgustiku alad. Seega on välistatud, et ettevõtte kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele. Samuti puuduvad teised kaitstavad loodusobjektid, mistõttu puudub mõju ka nendele.
- Ettevõtte kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
- Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolekordi või suurõnnetusi.

Keskkonnaamet leiab, et lähtudes eelhinnangu tulemustest ning KeHJS § 11 lg 8¹ puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste ja keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks (keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ § 5 lg 2).